

केंद्र पुरस्कृत “राष्ट्रीय बांबू अभियान” या योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून सन २०२४-२५ मध्ये Mother Sanction म्हणून मंजूर केलेल्या रु.४५३.०० लक्ष इतक्या निधीचा (सर्वसाधारण, अनु.जाती व अनु.जमाती) घटकनिहाय केंद्र हिस्सा व त्यासमरूप राज्य हिस्स्याचा निधी बीम्स प्रणालीवर वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्र.बांबूसा-२०२५/प्र.क्र.११/फ-९
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- २८ जानेवारी, २०२५

वाचा :-

१. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८८/अर्थ-३, दि. १५.१०.२०२४
२. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.१०८/अर्थ-३, दि. ०८.१.२०२५
३. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन परिपत्रक क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.६९/अर्थ (विधयो), दि.१८.१०.२०२४
४. आदिवासी विकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.२/कार्यासन-६, दि.१८.१०.२०२४
५. कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.०४/२३/२०२४-KY, दिनांक १९.११.२०२४
६. महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.०६/फ-९, दि.२२.०१.२०२५

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या वाचा येथील क्र. ५ येथील पत्रान्वये सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षामध्ये कृषि उन्नती या केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत राष्ट्रीय बांबू अभियानाकरीता “SNA-SPARSH” या प्रणालीद्वारे निधी वितरीत करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यानुसार वाचा क्र.६ येथील शासन निर्णयान्वये सदर योजनेकरीता समन्वय अधिकारी व एकल समन्वय यंत्रणा याची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाच्या वाचा येथील क्र. ५ येथील पत्रान्वये सन २०२४-२५ या वित्तीय वर्षाकरीता केंद्र पुरस्कृत योजना कृषि उन्नती या योजनेंतर्गत “राष्ट्रीय बांबू अभियान” या योजनेकरीता Mother Sanction म्हणून सर्वसाधारण घटक, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती घटक मिळून रु.४५३.०० लक्ष इतके अनुदान (केंद्र हिस्सा) वितरीत केल्याचे कळविले आहे. त्यानुसार सदर अनुदान हे घटकनिहाय (सर्वसाधारण, अनु.जाती व अनु.जमाती) केंद्र हिस्सा व त्यासमरूप राज्य हिस्स्याचा निधी बीम्स प्रणालीवर वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

केंद्र शासनाचे कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे वाचा येथील क्र. ५ च्या पत्रान्वये केंद्र पुरस्कृत योजना कृषि उन्नती या योजनेंतर्गत “राष्ट्रीय बांबू अभियान” या योजनेकरीता Mother Sanction म्हणून उपलब्ध करून दिलेला केंद्र हिस्सा रु.४५३.०० लक्ष च्या अनुषंगाने सदर केंद्र हिस्सा रु.४५३.०० लक्ष व

त्याप्रमाणात राज्य हिस्सा रु.३०२.०० लक्ष असा एकूण रु.७५५.०० लक्ष इतका निधी खालील अटीच्या अधीन राहून त्या त्या लेखाशिर्षाखाली बीम्स प्रणालीवर वितरीत करण्यास शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे:-

(रु.लक्ष)

अ. क्र.	प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	सर्वसाधारण प्रवर्ग	३५७.००	२३८.००	५९५.००
२	अनुसूचित जाती विशेष उपयोजना	५५.००	३६.६७	९१.६७
३	आदिवासी घटक जनजाती क्षेत्र उपयोजना	४१.००	२७.३३	६८.३३
		४५३.००	३०२.००	७५५.००

- वितरीत केलेला निधी केंद्र शासनाने संदर्भीय पत्रान्वये मान्यता दिलेल्या तपशिलवार कार्यबाबीवर व सदर कामांना सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता असल्याखेरीज रक्कम काढण्यात येऊ नये.
- वितरित केलेला निधी केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेनुसार योजनेस विहीत केलेल्या मर्यादेत, प्रचलित नियमांच्या अधीन राहून, प्रचलित धोरण व वित्त विभागाने वेळोवेळी विहीत केलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार तसेच प्रस्तावात नमूद केलेल्या कार्यबाबींच्या अनुषंगाने खर्च करण्यात यावा.
- सदर निधीसाठी नियंत्रक अधिकारी म्हणून अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प,नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर हे राहतील. त्यांच्याकडे हा निधी सुपूर्द करण्यात येत आहे.
- उपरोक्त खर्च विहीत कार्यपद्धतीनुसार तसेच अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध मासिक निधी प्रवाहानुसार खर्च करण्यात यावा. यामध्ये कोणतीही वित्तीय अनियमितता होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- नियंत्रक अधिकाऱ्यांना सूचित करण्यात येते की, एकूण वितरीत केलेल्या/करण्यात येणाऱ्या तरतूदीपेक्षा कोणत्याही परिस्थितीत अतिरिक्त खर्च होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.
- सदर तरतूद खर्च करतांना वित्त विभागाने वेळो वेळी घालून दिलेल्या अटी व शर्तीचे पालन करावे.
- वाटप करण्यात येणा-या अनुदानातून खर्च करतांना यामध्ये कोणतीही वित्तीय अनियमितता होणार नाही याची दक्षता घ्यावी. तसेच सदरहू कामे करतांना वन (संवर्धन) कायदा १९८० मधील तरतुदींचा भंग होणार नाही याची सुध्दा दक्षता घ्यावी.
- अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध असलेला निधी कोषागारातून आहरित करण्यापूर्वी तसेच खर्च करतांना राज्य शासनाची कार्य नियमावली, वित्तीय नियमावली, अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिकेतील तरतूदी व सर्व अटी/शर्तीचे पालन करावे.
- सदर आर्थिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये मंजूर व वितरीत अनुदानाच्या मर्यादेत खर्च सिमित ठेवावा.

१०. सदरहू मंजूर करण्यात आलेले अनुदान संबंधित कोषागारातून काढून घेतल्यानंतर काढण्यात आलेली रक्कम महालेखापाल कार्यालयातील लेख्यात त्याच शिर्षाखाली नोंदली गेली आहे किंवा नाही याची खात्री करून घ्यावी व त्याबाबतचे प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
११. संस्थेने मागील वर्षाकरिता त्यांनी उपलब्ध करून दिलेल्या अनुदानाच्या विनियोगाबाबतचे प्रमाणपत्र शासनास तसेच महालेखापालांना तात्काळ सादर करावे. त्याचप्रमाणे, आता वितरित करण्यात येत असलेल्या अनुदानाचे तपशिलवार देयक व विनियोग प्रमाणपत्र देखिल (Utilization Certificate) महालेखापाल, लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र-२ नागपूर व शासनाला तातडीने सादर करावे.
१२. उपरोक्त अनुदानामधून केलेल्या खर्चाचे स्वतंत्र लेखे व पुस्तके तपासण्याचे अधिकार महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर यांना राहतील व त्याकरीता सदर संस्था त्यांना संपूर्ण सुविधा उपलब्ध करून देईल.
१३. सर्व कामे दर्जेदार होतील याबाबत योग्य शासन कार्यप्रणालीचा वापर केला जाईल व कोणतीही अनियमितता होणार नाही तसेच सर्व कामांच्या गुणवत्तेबाबत वेळोवेळी आवश्यकतेनुसार तपासणी करावी या सर्व बाबींची जबाबदारी व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र बांबू विकास मंडळ, नागपूर यांची राहिल.
१४. शासन निर्णय दिनांक ०१ डिसेंबर, २०१६ नियम पुस्तिकेत नमुद केल्यानुसार तसेच उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१७ मध्ये नमूद गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) पोर्टलची कार्यपद्धती नुसार निविदा प्रक्रियेत ई-निविदा प्रणालीचा वापर करावा.
१५. सदर खर्च वित्त विभागाच्या दिनांक १५.१०.२०२४ व ८.१.२०२५ रोजीच्या परिपत्रकातील अटींची पूर्तता होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
१६. सदर मंजूरीस शासन निर्णय क्रमांक एमएससी- २०११/प्र.क्र.१७८/फ-५, दिनांक ३०.९.२०११ च्या परिशिष्टात नमुद केलेल्या अटी व शर्ती बंधनकारक असतील.

२. उपरोक्त केंद्र हिश्याचा खर्च मागणी क्रमांक-सी-७, प्रधान शिर्ष २४०६, वनीकरण व वन्यजीव, १०२ सामाजिक व क्षेत्रीय वनीकरण, (११) सामाजिक व क्षेत्रीय वनीकरण (केंद्र पुरस्कृत योजना), (११)(२१) राष्ट्रीय बांबू अभियान (६० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०६-८६३१) या लेखा शिर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

३. उपरोक्त राज्य हिश्याचा खर्च मागणी क्रमांक-सी-७, प्रधान शिर्ष २४०६, वनीकरण व वन्यजीव, १०२ सामाजिक व क्षेत्रीय वनीकरण, (११) सामाजिक व क्षेत्रीय वनीकरण (केंद्र पुरस्कृत योजना), (११)(२२) राष्ट्रीय बांबू अभियान (४० टक्के राज्य हिस्सा) (२४०६-A००४) या लेखा शिर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

४. उपरोक्त केंद्र हिश्याचा खर्च मागणी क्र.सी-५, प्रधानशिर्ष २४०६, वनीकरण व वन्यजीव, ०१-वनीकरण, ७८९-अनुसूचित जाती उपयोजना, ०१-सामाजिक व क्षेत्रीय वनीकरण (केंद्र पुरस्कृत योजना) (०१)(०१) राष्ट्रीय बांबू अभियान (केंद्र हिस्सा ६०%) (२४०६-ए८३७) ३३- अर्थसहाय्य या लेखा शिर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. उपरोक्त राज्य हिश्याचा खर्च मागणी क्र.सी-५, प्रधानशिर्ष २४०६, वनीकरण व वन्यजीव, ०१-वनीकरण, ७८९-अनुसूचित जाती उपयोजना, ०१-सामाजिक व क्षेत्रीय वनीकरण (केंद्र पुरस्कृत योजना) (०१)(०२) राष्ट्रीय बांबू अभियान (राज्य हिस्सा ४०%) (२४०६-ए९५३) ३३- अर्थसहाय्य या लेखा शिर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

६. उपरोक्त केंद्र हिश्याचा खर्च मागणी क्र.टी-५, प्रधानशिर्ष २४०६, वनीकरण व वन्यजीव, ०१-वनीकरण, ७९६-जनजाती क्षेत्र उपयोजना, ०१-जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१)(११) राष्ट्रीय बांबू अभियान (६०% केंद्र हिस्सा) (केंद्र पुरस्कृत योजना) ३३-अर्थसहाय्य (२४०६ A५९७) या लेखा शिर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

७. उपरोक्त राज्य हिश्याचा खर्च मागणी क्र.टी-५, प्रधानशिर्ष २४०६, वनीकरण व वन्यजीव, ०१-वनीकरण, ७९६-जनजाती क्षेत्र उपयोजना, ०१-जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१)(१२) राष्ट्रीय बांबू अभियान (४०% राज्य हिस्सा) (केंद्र पुरस्कृत योजना) ३३-अर्थसहाय्य (२४०६ A६०३) या लेखा शिर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८८/अर्थ-३, दिनांक १५.१०.२०२४ व शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.१०८/अर्थ-३, दिनांक ८.१.२०२५ तसेच सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.६९/अर्थ (विधयो), दिनांक १८.१०.२०२४ व आदिवासी विकास विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.२/कार्यासन-६, दिनांक १८.१०.२०२४ अन्वये विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार व वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र.विअप्र/२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७.४.२०१५ अन्वये विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०१२८१८०७५५४९१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विवेक होशिंग)

उप सचिव (वने) महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (उत्पादन व व्यवस्थापन), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
३. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र बांबू विकास मंडळ, नागपूर.
५. संचालक (लेखा व कोषागारे), नवीन प्रशासकीय भवन मंत्रालय, मुंबई.
६. महालेखापाल-१/२ (लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.
७. सह सचिव/उपसचिव, वित्त विभाग (अर्थ-३)/(व्यय-१०), मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. उप सचिव, नियोजन विभाग (का-१४७५), मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. उप सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग/अर्थ (विधयो), मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग (का-१४), मंत्रालय, मुंबई-३२.
११. कार्यासन अधिकारी, फ-२/ब-१ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१२. निवडनस्ती.